

Η αγορά δεν θέλει...

Η σκηνή σε κατάσταση στο Χαλάνδρι, πριν από λίγες μέρες.

- Τι λέτε εσείς οι δημοσιογράφοι, θα βγει Πρόεδρος;
- Α μπα, μάλλον όχι.
- Όχι; Καταστροφή.
- Γιατί καταστροφή;
- Γιατί η αγορά δεν θέλει εκλογές.
- Ε, τότε να κανονίσουμε, αντί για τη Βουλή, τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να τον εκλέγουν οι εμπορικοί σύλλογοι. Και το χρηματιστήριο. Η αγορά τέλος πάντων.
- Ε;;;

Η συνέχεια του διαλόγου δεν έχει ιδιαίτερη σημασία...

» Στο «Βήμα» της περασμένης Κυριακής, δύο καλοί, ταλαντούχοι και συμπαθείς ηθοποιοί ερωτώνται για το ενδεχόμενο εκλογών. «Οι εκλογές δεν θα πρέπει να γίνονται μέσα στη θεατρική και την τηλεοπτική σαιζόν», η απάντησή τους. Και την διατύπωσαν με πλήρη σοβαρότητα.

Στην τηλεόραση, πριν από κάμποσες μέρες, τουριστικός παράγοντας δήλωνε ότι θεωρεί περίπου εγκληματική τη διενέργεια εκλογών μέσα στην τουριστική περίοδο. Το ίδιο πάνω-κάτω είχε πει και η Ντόρα Μπακογιάννη, εξηγώντας τις πρωτοβουλίες στις οποίες, κατά τη γνώμη της, θα έπρεπε να προχωρήσει ο πρωθυπουργός. «Να ορίσει ήμερομηνία

εκλογών, κατά προτίμηση μετά την τουριστική περίοδο», είχε εξηγήσει. Τα ίδια, με δικά του λόγια, έχει υποστηρίξει και ο Σταύρος Θεοδωράκης.

Έχουμε και λέμε λοιπόν. Η θεατρική αγορά δεν θέλει εκλογές μέσα στη θεατρική και στην τηλεοπτική σαιζόν. Η τουριστική αγορά δεν θέλει εκλογές μέσα στην τουριστική σαιζόν. Η όλη αγορά δεν θέλει εκλογές, γενικώς. Μήπως, επομένως, να τις καταργούσαμε σιγά-σιγά τις εκλογές να ξεμπερδούσαμε; Να λειτουργούν όλα ήρεμα, ήσυχα, απρόσκοπτα, νοικοκυρεμένα.

Η ως άνω σχεδόν σουρεαλιστική εικόνα αποδίδει, όσο κι αν φαίνεται α-

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΠΑΪΚΟΥ

πίστευτο, την πραγματικότητα, στην υπερβολή της έστω. Μια πραγματικότητα που την ζούμε ήδη και την υφιστάμεθα. Έχοντας φτάσει στο σημείο να μην μιάς εντυπωσιάζει καν.

Τι τα θέλετε, πρόκειται για την καρμέλα της εποχής. Επαναλαμβάνεται δε καθημερινώς από τα επισημότερα και τα «υπευθυνότερα» των χειλέων. Το τι θέλει και το τι δεν θέλει η αγορά. Και στο οποίο, σ' αυτό που θέλει η αγορά, καλό θα είναι να υποκύψουμε, γιατί κακό που το πάθαμε. Η αγορά δεν θέλει πολιτική αβεβαιότητα. Η αγορά δεν θέλει αστάθεια. Η αγορά θέλει Πρόεδρο της Δημοκρατίας τώρα. Η αγορά δεν θέλει εκλογές. Κι ακόμη, η αγορά δεν θέλει απεργίες. Η αγορά δεν θέλει διαδηλώσεις. Η αγορά δεν θέλει περιορισμό στις απολύσεις. Η αγορά δεν θέλει αναβαθμισμένα, τα έως χθες ισχύοντα δηλαδή, εργατικά και εργασιακά δικαιώματα. Η αγορά θέλει... η αγορά δεν θέλει... γενικώς...

Δημοκρατία υπό όρους;

Τελικά τι ακριβώς συμβαίνει; Και πώς φτάσαμε ως εδώ; Μήπως εντέλει εκεί που αρχίζει η παρέμβαση της αγοράς τελειώνει η Δημοκρατία; Κι αν δεν τελειώνει με την κυριολεξία του πράγματος, μπαίνει σε καλούπια, σε πλαίσια, σε γύψο θα λέγαμε σ' άλλες εποχές. Σε Δημοκρατία υπό περιορισμό, υπό όρους. Δημοκρατία στα χαρτιά. Στη σκιά της Δημοκρατίας, έτσι για τους τύπους. Το έχουμε άραγε συνειδητοποιήσει; Και πώς το αντιμετωπίζουμε όλο αυτό; Πώς το επιτρέπουμε στην τελική; Μήπως δεν μας ενοχλεί το φαινόμενο; Ή μήπως συμφωνούμε, μήπως μας αρέσει κιόλας; Μας αρέσει - δεν μας αρέσει, το ζήτημα είναι ότι επιτρέψαμε την εμφάνιση και την «καταξίωσή» του. Διά διολισθήσεως ίσως, εξ αμελείας. Από ασυγχώρητη και άκρως επικίνδυνη αμέλεια πάντως.

Όλα ξεκίνησαν από τη στιγμή που η πολιτική εκχώρησε μέρος (το σημαντικότερο;) των δικαιωμάτων της στην οικονομία. Για να κυριολεκτούμε, στις αγορές. Για να περιοριστεί η ίδια στο περιθώριο των σχετικών δι-

καιωμάτων. Των δικών της δικαιωμάτων. Ε, από κει και πέρα, λειτουργεί, όπως λειτουργεί, όσο και όπου εκείνες της το επιτρέπουν. Πανευρωπαϊκό, αν όχι παγκόσμιο το φαινόμενο, εννοείται. Πρόκειται για την πιο εκτρωματική εκδοχή της παγκοσμιοποίησης. Την, από χέρι, απάνθρωπη. Οι λίγες, σκόρπιες φωνές που υποστηρίζουν κάθε τόσο ότι κάτι πρέπει να γίνει προκειμένου ν' αναστραφεί αυτή η πραγματικότητα, είναι αυτό ακριβώς, σκόρπιες. Και μάλλον περιθωριακές. Και, φυσικά, πέφτουν στο κενό. Καθώς οι σημερινοί -οι ευρωπαϊκοί προπάντων- πολιτικοί συσχετισμοί παραμένουν ιδεολογικά προσπλωμένοι στην κυριαρχία των αγορών. Μέχρι τότε; Θα δείξει.

Ός πριν από κάμποσα, όχι και τόσο πολλά, χρόνια, ήταν η πολιτική που έθετε τους όρους και έβαζε τους κανόνες. Και η αγορά δεν είχε παρά να προσαρμοστεί σ' αυτούς. Να λειτουργήσει στο πλαίσιό τους. Σήμερα είναι η αγορά που «αποφασίζει και διατάζει». Και η πολιτική πειθαρχεί, υποτάσσεται. Με πρώτο μεγάλο θύμα τη Δημοκρατία. Και με ακόμη μεγαλύτερο θύμα τους λαούς...

